

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060106

DOM
2023-06-15
Stockholm

Mål nr
M 2972-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-03-01 i mål nr M 3766-21, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. Kämpersvik Mark AB, 556757-2291

Ombud: Advokatbyrån Kaiding

2. JO

3. MO

Ombud för 2 och 3: Wesslau Söderqvist Advokatbyrå Väst HB

Motpart

Miljö- och byggnadsnämnden i Tanums kommun

SAKEN

Strandskyddsdispens för förrådsbodar på fastigheten XXX i Tanums kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandena.

Dok.Id 1940339

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Kämpersvik Mark AB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ge strand-skyddsdispens för förrådsbodarna.

JO och **MO** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ge strandskyddsdispens för förrådsbodarna, i vart fall för de två bodar som är placerade innerst där den tidigare förrådsboden var placerad.

Miljö- och byggnadsnämnden i Tanums kommun har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Kämpersvik Mark AB har anfört i huvudsak detsamma som i mark- och miljödomstolen samt gett in en flygbild som enligt bolaget är tagen 1975 och visar att platsen för bodarna då var ianspråktagen.

JO och **MO** har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg och förtydliganden. I planhandlingarna anges att den redan befintliga bristen på småbåtplatser kommer att öka om man inte utvidgar småbåtshamnen. Vidare föreslås att tre nya förrådsbodor ska kunna byggas som ska användas för förvaring av bl.a. båtutrustning så att dessa inte ska behöva transporteras med bil mellan bostad och båtplats. Således behövs byggnaderna för att utvidga den pågående hamnverksamheten. Omgivningarna på den flygbild som **Kämpersvik Mark AB** gett in talar för att bilden är mycket gammal. Av flygbilden framgår att det funnits sjöförråd på platsen sedan lång tid tillbaka. Det ursprungliga förrådet uppfördes före 1975. Enligt uppgift renoverades den gamla förrådsbyggnaden 1991 till den utformning den hade när det revs till förmån för de befintliga förråden. Kommunen har inte ingripit mot det äldre förrådet. När de köpte sin förrådsbod hade de inte anledning att misstänka att det äldre förrådet inte var lagligen uppfört och överlåtelsen skedde inte i syfte att kringgå strandskyddet.

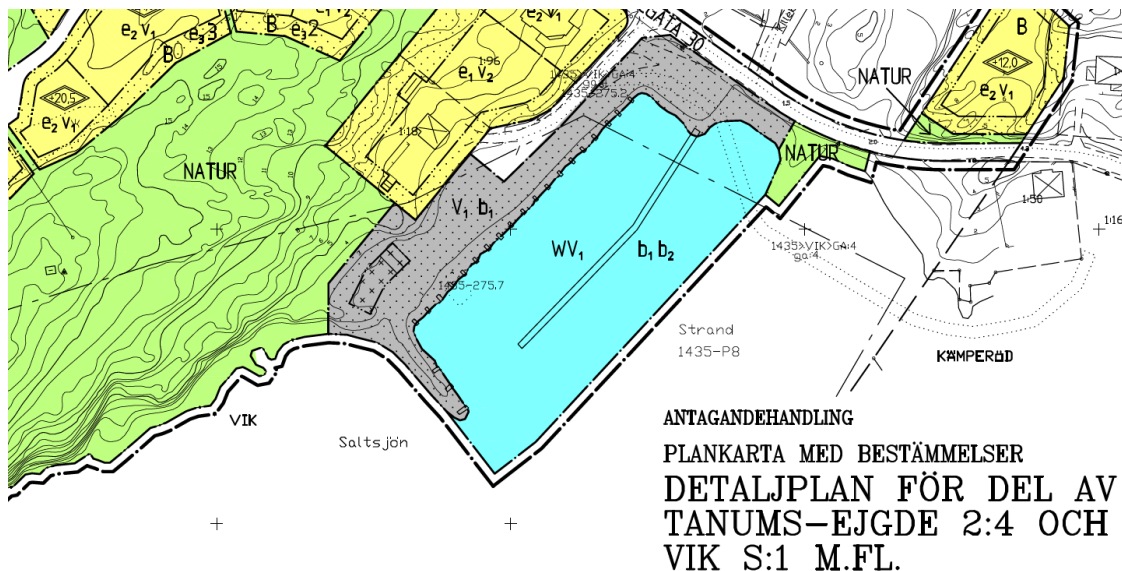
Miljö- och byggnadsnämnden i Tanums kommun har anfört i huvudsak följande. Bodarna blockerar en tidigare fri passage till en berghäll och en gräsyta som är allemansrättsligt tillgängliga. Det kan vara praktiskt att en förrådsbyggnad för förvaring av exempelvis kajaker ligger vid vattnet, men det är inte nödvändigt. Småbåtshamnen och kajakuthyrningen har olika verksamhetsutövare och det kan därför inte röra sig om en utvidgning av befintlig verksamhet. På grund av den låga upplösningen är det svårt att avgöra om det som syns på flygfotot från 1975 är en bod. Om det är någon typ av byggnad är den dock maximalt 30 m². De båtar som tidigare varit utspridda på platsen har inte funnits där hela året och har inte hindrat allmänheten från att vistas där. Det finns ingen uppgift om att strandskyddsdispens har getts för den bod som revs för att ge plats åt förrådsbodarna.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om det finns förutsättningar att ge strandskyddsdispens i efterhand för fem förrådsbodarna som har uppförts i en småbåtshamn, eller för de två innersta bodarna vilka upptar ungefär samma yta som den byggnad som tidigare funnits på platsen. Varje bod har en area på 30 m². Bodarnas placering (markerad med en pil) och strandskyddets utbredning (det skrafferade området) framgår av bilden.

Bodarna är placerade i enlighet med gällande detaljplan, antagen 2006 (se utdrag ur plankartan nedan).

Det är endast fastighetsägaren Kämpersvik Mark AB som har ansökt om dispens. Under-instanserna har bedömt att även JO och MO, som äger en av de två innersta bodarna och arrenderar ett tillhörande markområde, har rätt att överklaga nämndens beslut att avslå ansökan. Med hänsyn till att bodarna redan är uppförda och att det står klart att JO och MO är berörda av nämndens beslut instämmer Mark- och miljööverdomstolen i denna bedömning.

Strandskyddsdispens kan enligt 7 kap. 18 c § första stycket 1 miljöbalken ges om det område som dispensen avser redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Klagandena har anfört att det sedan före 1975 har funnits en byggnad på ungefär den plats där de två innersta förrådsbyggnaderna nu står. Den äldre flygbild som de hänvisat till är dock av så dålig kvalitet att det inte går att med stöd av den avgöra om det funnits någon byggnad på platsen. Någon ytterligare bevisning i form av exempelvis vittnesintyg eller äldre fotografier finns inte i målet. Det finns inte heller stöd för att den 70 m² stora bod som senare funnits på platsen uppfördes lagligt. Mot denna bakgrund bedömer Mark- och miljööverdomstolen att klagandena inte har visat att området för någon av bodarna lagligen har tagits i anspråk.

En förutsättning för att strandskyddsdispens ska kunna ges med stöd av 7 kap. 18 c § första stycket 3 (anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet) eller 4 (utvidgning av pågående verksamhet) är att behovet inte kan tillgodoses utanför området. Det enda hinder som framkommit mot att placera bodarna utanför strandskyddsområdet, exempelvis i hamnområdets nordöstra del, är att detta inte är tillåtet enligt detaljplanen. Det förhållandet kan emellertid inte ensamt utgöra skäl för att ge dispens på den plats som detaljplanen pekar ut (jfr MÖD 2008:32). Domstolen erinrar om att strandskydd kan upphävas i detaljplan men att särskilda krav då måste vara uppfyllda (se 4 kap. 17 § plan- och bygglagen, 2010:900).

Att korrekt information om strandskyddet inte gavs till sökanden i bygglovsärendet kan inte tillmätas någon betydelse vid dispensprövningen (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 24 maj 2016 i mål nr M 9279-15). Den praxis som klagandena hänvisat till om tillämpningen av 26 kap. 12 § miljöbalken avser prövning av förelägganden. Frågan om det är skäligt enligt den bestämmelsen att förelägga om rättelse prövas inte i detta mål. Bodarna står på en plats som är tillgänglig för allmänheten och som ingår i ett område utpekat som riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Enligt Mark- och miljööverdomstolens bedömning är det inte oproportionerligt att neka dispens. Överklagandena ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald samt hovrättsråden Margaretha Gistorp, Katarina Berglund Siegbahn och Henrik Jonsson, referent.

Föredragande har varit Leonard Örner.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-03-01
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 3766-21

PARTER

Klagande

1. Kämpersvik Mark AB

Ombud: Advokatbyrå Kaiding

2. JO

3. MO

Ombud för 2–3: Exark Arkitekter

Motpart

Miljö- och byggnadsnämnden i Tanums kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 31 augusti 2021 i ärende nr 505-10892-2021, se bilaga 1

SAKEN

Strandskyddsdispens för förrådsbodar på fastigheten XXX i Tanums kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om syn.
2. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena i övrigt.

Dok.Id 555767

Postadress
Box 1070
462 28 Vänerns borg

Besöksadress
Hamngatan 6

Telefon
0521-27 02 00

E-post: mmd.vanersborg@dom.se
www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Kämpersvik Mark AB (bolaget) har yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska bevilja strandskyddsdispens för förrådsbyggnaderna på fastigheten XXX. Bolaget har yrkat att mark- och miljödomstolen ska hålla syn på fastigheten.

Till stöd för sin talan har bolaget hänvisat till vad det tidigare anfört till Miljö- och byggnadsnämnden i Tanums kommun samt till länsstyrelsen, med följande tillägg.

Området har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften

Bolaget delar inte länsstyrelsens uppfattning. I vart fall de förråd som är placerade på samma plats som det tidigare förrådet är att betrakta som ersättningsbyggnader och en strandskyddsdispens kan av den anledningen beviljas för dessa byggnader. Vad gäller de övriga förrådsbyggnaderna så hindrar de inte eller avhåller allmänheten från området utanför den markyta som hävdas för förrådsanvändning i större utsträckning än vad som var fallet innan förrådsbyggnaderna uppfördes. Mot bakgrund av att det redan funnits ett förråd på platsen medför de tillkommande förrådsbyggnaderna med hänsyn till dess karaktär, placering och storlek inte någon utökad avhållande effekt utan effekten av de tillkommande förrådsbyggnaderna är obetydlig mot bakgrund av att marken redan är hävdad för förrådsanvändning. Även den omständighet att förråden inte har någon hemfridszon medför att den avhållande effekten för allmänheten blir obetydlig. Som tidigare anförts kan allmänheten färdas fritt i närheten av förråden utan att förråden upplevs som privatiserande. De tillkommande förrådsbyggnaderna kan av den anledningen betraktas som ersättningsbyggnader. Mot bakgrund av detta ska strandskyddsdispens beviljas.

Förrådsbyggnaderna behöver för sin funktion ligga vid vattnet och behovet kan inte tillgodoses utanför området

Av 7 kap. 18 c § punkten 3 miljöbalken följer att skäl till dispens föreligger om byggnaden för sin funktion behöver ligga inom ett strandskyddsområde och behovet inte kan tillgodoses utanför området. Förrådsbyggnaderna behöver för sin funktion vara belägna inom strandskyddsområdet då en av förrådsbodarna fungerar som förvaring av kajaker. En kajak är en båt och en båt behöver för sin funktion förvaras i närheten av vatten. Definitionsmässigt fungerar en av förrådsbyggnaderna som båthus för kajakerna. Övriga förrådsbyggnader ska användas som förvaring för båt- och fiskeredskap såsom segel, tampar, flytvästar, dynor, motorer, nät, tinor m.m.

Det är inte proportionerligt i förhållande till den olägenheten det medför att förflytta kajaken och båt- samt fiskeredskapen långa sträckor vid varje tillfälle då de ska användas. Då kajakerna dessutom förflyttas flera gånger per dag till följd av att kajakerna hyrs ut till besökare i hamnen finns ingen möjlighet att förlägga förrådsbyggnaderna på någon annan plats utanför strandskyddsområdet. Båt- och fiskeredskapen används av fiskare. Behovet kan således inte tillgodoses utanför området.

Förrådsbyggnaderna behövs för att utvidga den pågående hamnverksamheten och utvidgningen kan inte genomföras utanför området

I förrådsbodarna bedrivs en pågående verksamhet i form av kajakuthyrning. För att verksamheten ska bedrivas på ett ändamålsenligt sätt behöver kajakerna förvaras i närheten av vattnet. Det är inte ändamålsenligt att kajakerna förvaras utanför strandskyddsområdet och att verksamhetens kunder därmed ska bära kajakerna långa sträckor för att få tillgång till vattnet. Vidare medför verksamheten kajakuthyrning att allmänheten får bättre tillgänglighet till vattenområdet genom möjligheten att hyra en kajak för att färdas i. Verksamheten ökar snarare allmänhetens möjlighet att färdas fritt i området snarare än att begränsa den fria rörligheten i området. Vidare främjar möjligheten att hyra en kajak i närheten av vattnet turismen i området och friluftslivet. Behovet av att modernisera hamnen och erbjuda möjligheter till förvaring av kajaker har därmed varit särskilt påkallat. Den omständighet att ändamålet med ett av förråden är att förvara kajaker, för att allmänheten ska få tillgång till stranden och vattnen, medför att det inte är möjligt

att utvidga den pågående hamnverksamheten utanför det aktuella hamnområdet. Det finns därmed grund för att bevilja en dispens med stöd av 7 kap. 18 § punkten 4.

Det enskilda intresset väger yngre än det allmänna intresset

Utöver det som bolaget tidigare anfört angående intresseavvägningen mellan allmänna och enskilda intressen vill bolaget tillägga följande. Länsstyrelsen anger felaktigt i motiveringen till beslutet att kommunen inte har någon skyldighet att upplysa om att en bygglovspliktig åtgärd även kräver en strandskyddsdispens. Av 9 kap. 23 § plan- och bygglagen framgår dock att om byggnadsnämnden finner att en åtgärd som avses med ansökningen också kräver tillstånd av eller anmälan till någon annan myndighet ska nämnden upplysa sökande om detta. Det ingår därmed i miljö- och byggnadsnämndens serviceuppgift att upplysa sökanden om andra behövliga tillstånd så som en strandskyddsdispens.

Bolaget har dock fått upplysning om att det inte krävs en strandskyddsdispens för förrådsbyggnaderna då strandskyddet är upphävt i detaljplanen. En sådan upplysning måste tolkas som ett gynnande förvaltningsbeslut som inte kan ändras till bolagets nackdel. Mot bakgrund av detta har förrådsbyggnaderna uppförts lagligen eftersom miljö- och byggnadsnämnden gett tillstånd att uppföra förrådsbyggnaderna utan en strandskyddsdispens. Mot bakgrund av denna upplysning har bolaget även investerat stora kapitalbelopp i att uppföra förrådsbyggnaderna varför en nekad strandskyddsdispens medför omfattande kapitalförstöring för bolaget och för förrådsägarna. Vid en avvägning mellan bolagets och förrådsägarnas enskilda intresse av att behålla förrådsbyggnaderna på den aktuella platsen, som dessutom överensstämmer med markanvändningen i detaljplanen, mot det allmänna intresset väger det enskilda intresset av att ha kvar bodarna tyngre. Med beaktande av att det inte finns något bevarandevärt växt- och djurliv på den plats där förrådsbyggnaderna finns uppförda och med beaktande av att förrådsbyggnaderna inte upplevs som avhållande för allmänheten som vill vistas i området så väger det enskilda intresset av att beviljas en strandskyddsdispens tyngre än det allmänna intresset. Mot bakgrund av detta ska en strandskyddsdispens beviljas.

Syn på fastigheten

Det är nödvändigt för att mark- och miljödomstolen ska kunna bedöma riktigheten i ärendet att domstolen håller syn på fastigheten. Bolaget måste ges möjlighet att visa hur markförhållandena och topografin på platsen förhåller sig där förrådsbyggnaderna är placerade i syfte att visa att förråden inte upplevs som avhållande för allmänheten att färdas runt. Vidare vill bolaget visa att växt- och djurlivet inte påverkas av förråden. Bolaget vill visa genom bilder hur det ser ut i området, se bilaga 3 till överklagandet till länsstyrelsen. Bilderna är dock inte tillräckliga för att visa att det föreligger särskilda skäl utan mark- och miljödomstolen måste även besöka platsen och bilda sig en uppfattning med utgångspunkt i de verkliga förhållandena.

Bevisning

Bolaget åberopar samma bevisning som åberopats hos länsstyrelsen.

JO och **MO** har, som det får förstås, yrkat att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut i första hand ska bevilja strandskyddsdispens för alla fem bodarna, och i andra hand för de två ersättningsbodarna som ligger på samma plats som den gamla boden.

De äger en av fem förrådsbodarna på den aktuella fastigheten. Förråden har funnits på platsen sedan 2014. Det aktuella området omfattas av detaljplan antagen 2006 och laga kraft-vunnen 2008. Detaljplanen reglerar byggrätt för förrådsbodarna inom område V1 (hamnverksamhet). Sammantaget omfattar det kryssmarkerade byggrättsområdet ca 200 m². Kommunen tog den 26 september 2018 kontakt med tidigare markägare rörande olovligt byggda terrasser och staket framför var och en av förrådsbodarna. Samtidigt uppdagades att bodarna saknar slutbesked och strandskyddsdispens. Kommunens slutsats är att det saknas både giltigt bygglov och strandskyddsdispens för förråden inkl. dess terrasser.

Strandskydd

När detaljplanen antogs 2006 upphävdes inte strandskyddet. Strandskydd råder alltså inom området trots att området är att betrakta som ett sedan gammalt ianspråktaget hamnområde med uppställningsplatser på en hamnplan med ca 100 st bryggplatser i anslutande hamnbassäng. Området är hårdgjort men inte inhägnat varför allmänheten har full tillgänglighet till området och till angränsande områden. Strandskyddets syfte att trygga förutsättningarna för allmänhetens tillgång till stranden och att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur och växtliv påverkas inte av verksamheten i hamnen.

Sedan lång tid tillbaka har det funnits en större förrådsbod på platsen. Bodens storlek var ca 70 m² och för denna erfordrades ingen dispens vid uppförandet och för förråd krävs heller ingen definierad hemfridszon. Detta förråds placering i hamnen överensstämmer med de två nyare förråd som ligger längst i nordost av de nu aktuella fem mindre bodarna. Se äldre foton samt bilaga, bilagda till överklagandet.

Ansökan om strandskyddsdispens

Efter påtalande från kommunen har ansökan om strandskyddsdispens inlämnats den 29 maj 2020, sju år efter bodarnas uppförande. Både kommunens planhandläggande tjänstemän och exploatören var av uppfattningen att strandskyddet var upphävt. En kompletterande skrivelse inlämnades till kommunen 1 februari 2021 med en utveckling av anförda särskilda skäl för att bevilja strandskyddsdispens. Efter det har kommunens miljö- och byggnadsnämnd den 23 februari 2021 beslutat att inte medge dispens för de fem förråden som i överensstämmelse med gällande detaljplan funnits på platsen sedan 2014. Kommunens beslut överklagades och den 31 augusti 2021 fastställde länsstyrelsen kommunens beslut.

Denna överklagan gäller ett upphävande av länsstyrelsens beslut för de två bodar som ligger på samma plats som den äldre numera rivna boden. Den gamla boden var på ca 70 m² och de två ersättningsbodarna har en storlek på 30 m² styck. Bodarna är per teknisk definition friliggande från varandra.

Särskilda skäl för att dispens ska medges för de två aktuella bodarna

En ersättningsbyggnad för samma ändamål som en befintlig eller nyligen avlägsnad byggnad kan vara skäl för dispens enligt 7 kap. 18 c § första stycket 1 miljöbalken (se prop. 2008/09:119 s. 105). Marken som förråden finns uppförda på är tidigare ianspråktagen för ändamålet förråd och därmed inte allemansrättsligt tillgänglig. Vidare, då förråden inte har någon hemfridszon, kan de omöjligt medföra en avhållande effekt för allmänheten. Förråden har den karaktär och utformning att det inte upplevs avhållande för allmänheten att färdas fritt i närheten av förråden. Den yta som förråden upptar på marken är i huvudsak samstämmig med den yta som det ursprungliga förrådet upptog.

Förråden utgör en del av hamnverksamheten i området och hamnen är tillgänglig för allmänheten att beträda. Eftersom förrådsbodarna till skillnad från till exempel bostadshus inte åtnjuter någon självständig hemfridszon, upplevs inte förrådsbodarna som avhållande för allmänheten och det är endast det markområde som själva förrådsbodarna upptar på marken som är ianspråktagen ur strandskyddsypunkt. Markområdet som förråden har tagit i anspråk har tidigare använts för samma markanvändning, då förråden ersatt ett gammalt förråd. Det är därmed inte fråga om att ianspråkta mark som inte redan tidigare varit ianspråktagen för samma ändamål. En strandskyddsdispens för förråden kommer sammantaget inte att få en betydande negativ inverkan på tillgången till området för friluftsliv och djurliv inom hamnområdet.

Förrådsbodarna i hamn behöver ligga vid vatten

Hamnområdet ligger invid vatten. Förrådsbodarna är per definition avsedda för båtarna i hamnen, dvs. för vattenverksamhet i form av rekreation till sjöss. I bodarna ska förvaras båt- och fiskeredskap såsom segel, tampar, flytvästar, dynor, motorer, nät, tinor m.m. Denna typ av byggnader ligger per definition i strandnära lägen. Att lokalisera förrådsbodarna av denna karaktär på annan plats, i ett samhälle som Kämpersvik innebär i detta fall långt från hamnen vilket är varken hållbart logistiskt eller miljömässigt. Transporter av redovisade tillbehör är både

skrymmande och tunga vilket kräver biltransport i stället för att ortsbor ska kunna cykla eller gå mellan bostad och hamn.

JO och MO har till mark- och miljödomstolen gett in en karta över bodarnas placering, med den tidigare bodens placering utmärkt.

DOMSKÄL

Frågan om syn

I 3 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar anges att domstolen ska hålla syn på stället, om det behövs. Med hänsyn till utredningen och övriga omständigheter i målet bedömer mark- och miljödomstolen att syn inte behövs och avslår därför yrkandet om syn.

Domstolens bedömning

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning, varför domstolen hänvisar till de bestämmelser och de skäl som framgår av länsstyrelsens beslut, med följande tillägg.

Av 7 kap. 18 c § första stycket 1 miljöbalken följer att den omständigheten att ett område redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften kan utgöra skäl för dispens. Enligt förarbetet till bestämmelsen kan en ersättningsbyggnad för samma ändamål som en befintlig eller nyligen avlägsnad byggnad vara skäl för dispens. En förutsättning för att marken ska kunna räknas som ianspråktagen gäller att det handlar om ett lagligt ianspråktagande (se prop. 2008/09:119 s. 105). Av 2 kap. 1 § miljöbalken följer att när frågor om strandskyddsdispens prövas är det sökanden som har bevisbördan, alltså ska visa att det finns förutsättningar att ge dispens. Med hänsyn till svårigheterna att föra bevisning om omständigheter som ligger långt tillbaka i tiden bör dock beviskravet inte ställas alltför högt i dessa fall (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 9 november 2017 i mål nr M 4628-17).

Av utredningen i målet framgår att det fanns en tidigare förrådsbyggnad på platsen innan de nu fem aktuella förrådsbyggnaderna uppfördes. Även i det fall någon eller några av de nu aktuella förrådsbyggnaderna skulle kunna anses utgöra ersättningsbyggnad för tidigare förrådsbod, en omständighet som skulle kunna utgöra skäl för dispens, så har förutsättningarna för detta inte visats i målet. Inte heller vad klagandena anfört i denna del utgör därför skäl för att ändra länsstyrelsens beslut.

Även med beaktande av det enskilda intresset att använda de aktuella förrådsbyggnaderna bedömer domstolen att ett nekande av strandskyddsdispens i detta fall inte går längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 22 mars 2022.

Titti Heina

Malin Årebäck

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Titti Heina, ordförande, och tekniska rådet Malin Årebäck. Föredragande har varit tingsnotarien Henrik Jansson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.